

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مم الت شكر قبول ونشر اولونور

يازانك شخصيتي دكل، يازينك اهميتي
نظر دقتت آليغير .

كلن يازيلردن شايان قبول كوردولنار
تاصح سيرا سيله درج ايديلير .

كوننده ريجه جك آثار ، اوقوناقلي
ومختصر جه يازيلش اولماليدر .

ديني ، علمي ، ادبي ، اجتماعي

مخمس

۱۳۳۸

جمهوري اسلامي ايران

صاحب ، مدبري ، محردی :

اداره خانه سي :
بايزيد جامع ، شريفك تربيه قايي سي
قارشيسنده

مركز توريبي :
باب عالي جاده سنده (اتحاد
بجارت) كتبخانه سي

آبونه بدلي :
سنة لکي ۱۰۰ غروش
آلتی آلتی ۵۰

مالك اجنييه ايچين ۲۵ غروش ضم
اولونماليدر .

آبونه قيدي معامله سي هرسته نك بونجي
وايكنجي آلتی آلتی اعتبار آ اجرا اولونور

فی: غروش
۱۰

جمادی الاولى
۱۳۴۲

جلد
۴

عدد
۴۳

آنلرکده چارپيلاجقلىرى اعلان ايدرك معايدن
تخدير ايله مه سيدر .

اوچنجى قول : (ظهر) ي لفظى (بطن) ي
تاويلدر .

دردنجى قول : ظهري علمى ظاهر يه لايح
اولان معانى ، بطنى ايسه عبارات قرآنيه دن سالكين
طريقه ت بيضا و متمسكين شريعت غرايه انكشاف
ايدن اشارات واسرار قدسيه و قلوب عارفيه سحاب
فيضا فيض صمدانيه دن ياغان معارف و لطائف
سبحانيه دن عبارتدر .

حديثده كي ديكر ايكي فقره يه كلنجه آنلرده ده
بروجه آنى اقاويل موجوددر .

برنجى قول : هر حرف قرآنى ايچون برحد
واردرد ديمك ، آنلرک هر برينك منتهاي مرادالهي
اولمق اوزره برحدي واردركه آندن اوتيه كچيله من
و آندن بشقه سي مرادالهي اولمق اوزره كوسترييله من
ديمكدر . هر حد ايچون بر مطلع واردرد ديمك ، قرآندن
استنباط اولنان هر بر غامض معنى و احكام ايچون
بهمه حال بر محل اطلاع و انكشاف واردركه اوسايه ده
معانى و احكام من بوره يه قولايجه وصول ميسر اولور
ديمكدر .

ايكنجى قول : (ظهر) تلاوت (بطن) فهم معنى
(حد) حلال و حرامى حكم اولمق اوزره كوسترمك
(مطلع) آخريته وعد وعيدى اشراف و انسانيلى
اورايه ايصال و ابلاغدر كه ابن عباسك بروجه آنى
نطق عاليلى بوايكنجى قولى تأييده مداردر .

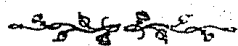
« انى القرآن ذوشجون وفنون و ظهور و بطون
لا تفضى عجائبه ولا تبلغ غايته فن اوغل فيه برفق نجاولمن
اوغل فيه بنف هوى . اخبار و امثال ، حلال و حرام ،
ناسخ و منسوخ ، محكم و متشابه ، ظهور و بطن فظهره التلاوة
و بطنه التأويل فجالسوا به العلماء و جابوا به السفهاء »

مألى : قرآنك متعدد دالى ، بوداخي ، ايحي ،
طيشي وارددر . عجائبي توكنمز ، غايه سته ايريلز كيم كه
آنك حريم اذعانته يسر و سهولت و رفق و سكينت

ايله ياناشيرسه راه نجاتي بولور ، كيم كه عتف و شدت
و كبرور و نوله كيرمك ايسترسه غياي اضمحلاله
يوارلانير . قرآنده اخبار و امثال ، حرام و حلال ،
محكم ، متشابه ، ناسخ و منسوخ اولديني كي ظهري و
بطنى وارددر . ظهري تلاوت ، بطنى تاويلدر . شو
حاله آنك حقنده آنجق مجالس علماده كوروشكز .
بزم سفهاده ذ كرندن قاچينكز .

ايسته شو اقاويلك كافه سي نظر امعانه آلدقده
آكلارزكه (ان القرآن ظهراً و بطناً) حديثده
باطنيه نك عقل و نقله اويمايان تاويلات باطنيه لر ينك
موجه و مقبول اوله جفنه دائر اوفاق بر زمين
مساعديه يوقدر . اشو حديثدن هر لفظك
بر مضامى و آنكده بر حد معروفى ، آنكده
بر مابه الاطلاعى اولان عرفانى موجود اولديني ،
يوقسه اويله هر كس سوق هوى و اغراي شهوات
ايله عقلنه كلن تاويلي ياباميه جفنى آكلامق ايچين
چوق دوشونمكه لزوم يوقدر ظنده يم .

برغمهلى موجود

« عقل ايله نقلى تلفيق قانونى »

بوندن اولكى مقاله ده عقل ايله نقلك تصادمه
دائر مسالكدن برنجى ايله ايكنجى مسلكر بيان
ايدلمش ايدى . بو مقاله ده ده اوچنجى و دردنجى
مسلكر بيان اولدق دن صكره عقل ايله نقلى تلفيق
قانونندن بحث ايده جكز .

اوچنجى مسلك اربابى معقول ايله منقولدن
هر برينى اصل مهم اتخاذايدوب تصادم ايتدكلرى
يرلرده آرله رينى جمع و تلفيق ايديسورلر . شرع ايله
عقل حجج الهيه دن اولديني ايچون مقتضاي شرعى
قبول ايتدكلرى كي عقل سليمك مقتضاسنى ده قبول
ايديسورلر . و (عقلى تكذيب ، شرعك تكذيبى

عقل ايله نفلى تلفيق قانۇنى

بر شېئىك ثبوت و تحققة براهين عقلية قطعية قائم اولدقدنصكره ظواهرى آنك خلافى اشعار ايدن ادله ثقلية به تصادف اولندينى تقديرده بو خصوصده عقلاً درت احتمال بولنور .

(۱) عقل ايله نفلك مقتضاسى تصديق اولنقى احتمالى دركه : نقيضينك تصديقى استلزام ايلديكى ايچون محال و باطلدر .

(۲) ايكيسنك مقتضاسى رد و ابطال اولنقى احتمالى دركه : نقيضينك تكذيبى مستلزم اولدينى جهتله بوده محالدر .

(۳) ظواهر ثقلية تصديق اولنوب براهين عقلية قطعية تكذيب ايدملك احتمالى دركه : اصول دين و شرعك صدق و ثبوتى عقل ايله اثبات اولندينى جهتله نفلى تصحيح ايچون عقلى تكذيب ايتمك نفلك تكذيبى استلزام ايلديكى جهتله بوا احتمالده باطلدر .

معروضات سالفه ايله احتمالات مذكوره نك بطلانى تحقق ايلديكندن بو مقامده يالكزدردنجى براحتال قالمش اولور كه اوده دلائل عقلية قاطعه نك مفاد و مقتضاسى تصديق اولنوب بو خصوصه دائر اولان دلائل ثقلية اكر صحيح ايسه ظواهرى مراد شارع اولمديغنه حكم اولنور ، صحيح دكلسه رد و انكار اولنور .

علمائى كلاميه نك عقل ايله نفلى تلفيق خصوصنده شايدان وثوق و اعتماد اولان قانونلرى ايشته بودر . اسكېلى : محمد عاطف

قر ، رؤيت هلال ، شهر صيام

۲

ايلاك هلالاك كورولمى بر مسئله مهمه شكلى آلدېندن بونك رؤيتله اهالى به تبليغى زمانه كوره ،

مستلزمدر . زيرا شرعك صدق دليل عقلى ايله بيلينير . دليل عقلى نك صدق تقرر ايتدكجه نه بي ايله متبى نك ، نه ده صادق ايله كاذبك بينى تفريق ممكن اوله ماز . اساساً شرع شريف عقل ايله ثابت اولدينى حالده شرع ايله عقل نصل ككذيب اولنه بيلير) ديورلر .

امام غزالى مرحومك رايته كوره بو مسلك اربابى فرقه متوسطه و محقه در . فقط بونلر غايت كوچ بر مسلكه سلوك ايتشلردر . زيرا بعض امورده معقول ايله منقول بينى تلفيق قولاي ايسده اكثر مقامده عسيردر . اوت : علوم عقلية ايله شرعيده عمارسه و مهارت كامله سى بولنان بر عالم دينى ، اكثر امورده معقول ايله منقول بينى تاويلات قريبه ايله تلفيقه مقتدر اولورسه ده آنك ايچونده اوائل سوره كى حروف مقطعه كى عقلاً وجه تاويلى اصلاً ادراك اولنه ميان مواضعده تاويلات بعيد به اضطرار حاصل اولور . بوايكي نوع اشكاله معروض قالميه جقلىرى ظن ايدنلر يا محالات نظريه يى معرفندن قاصر و يا خود مطالعه اخبار و احاديثدن محروم اولانلردر .

دردنجى بر مسلكدها واردو كه : آيات قرآنيه نك ناطق اولدينى سنت صحيحه نك بيان ايلديكى و صحابه گرام ايله تابعيندن عبارت اولان سلف امتك قبول ايتدكلى مسائل دينيه ده كتاب الله ايله سنت رسول اللهك ظاهريسى اختيار و اعتقاد و سلف امتك عقیده سنى كمال قوتله اخذ و قبول ايدوب اصول عقلية به موافقت و مخالفتله مبالات و اعتبار ايتمه مكدرد . بو مسلك اربابى دليل عقليدن مسائل اعتقادية استفاده ايتمك ايچون دكلده مجرد رد و الزام خصوم و زياده اطمئنان ايچون آكا اعتبار و التفات ايدرلر كه بو مسلك اربابى قديمائى اهل سنتدر .